

κρινώμεθα. Πιστός τῷ αὐτοκρατορικῷ θεῶν θεράπων καὶ διὰ φιλίας συνδεόμενος στενῆς καὶ εὐκρινούς πρὸς τὸν τότε μέγα δυνάμενον βεζιρῶν καὶ γαμβρὸν τοῦ Σουλτάνου Ἀχμέτ τοῦ Γ' (1703—1730) Ἰβραήμ πασᾶν (Δαριάτ) κατώρθωσε τὰ θεάρεστα ταῦτα ἔργα. Ὁ μέγας βεζιρὸς υἱὸς βοεβόδα τινὸς Ἀλῆ ἀγᾶ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας, εὐδοκίμησας ἐν πολλοῖς τῆς αὐτοκρατορίας πράγμασι, συνεδέθη φιλία μετὰ τοῦ μητροπολίτου καὶ τὰ νόμιμα αἰτήματα αὐτοῦ ἐπένευεν ἕνεκα τῆς ἀληθοῦς καὶ ἰσοβίου φιλίας ἣν πρὸς τὸν πατριάρχην Ἱερεμίαν τὸν Γ' ἐτρέφε, πατριάρχην ἀγαπήσαντα τὴν προτέραν ἐπαρχίαν καὶ τὸν συμπατριώτην αὐτοῦ διάδοχον ἐν τῷ τῆς Καισαρείας θεῶν καὶ μέχρις βωμοῦ ὑπὸ τῶν Καππαδοκῶν τιμηθέντα. Τοῦτου ἕνεκα βλέπομεν ὅτι μετὰ τῆς βεζιρίας τοῦ φιλοκάλου Ἰβραήμ πασᾶ τῷ 1730 λήγει καὶ ἡ εὐεργετικὴ τοῦ Νσοφύτου ἐνέργεια καὶ δράσις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, ἣν ἐπὶ τετραετίαν ἔτι θεαρέστως διέκρινεν».

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΠΕΡΙ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΘΩΜΙΛΗΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

κατὰ Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΝ*.

Πρὸς τοὺς παλαιοὺς ἡ μεριστικὴ γενικὴ ἐκφέρεται ἐνίοτε διὰ τῆς προθέσεως ἀπό, Θεοκ. 1,116 *ἄβωρ ἐξήκοιτα γὰρ ἀπὸ τῶν ἐγορμουσῶν*, 3,112 *ἀλλοὶ ἀπὸ πολίων ἐσώθησαν εἰς τὴν πόλιν*, Ξενοφ. Περ. 4,13 *ἀπ' αὐτῶν . . . οὐδέν τι ἀξιώθ' ἠθαυμάζεσθαι*, καὶ τῆς ἐκ, Ἡρόδ. 1,196 *τὴν ἐνιδεστάτην ἐκ πασῶν*· τοῦτο πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους εἶναι συνηθέστατον. Ψαλμ. 105 *εἰς ἐξ αὐτῶν οὐχ ἐπελείθη*. Ἐπιστ. Κορινθ. Α', 10,17 *ἐκ τοῦ ἐνός ἄρτου μετέχομεν*. Καὶ ἐν τῇ δημῶδει γλώσσῃ ἐπεκράτησεν ἡ ἀπό. (Πρβλ. Winer Gramm. d. n. Sprach. 343).

Ἡ πρόθεσις διὰ κείται σπανίως πρὸς τοὺς παλαιοὺς εἰς δῆλων τελικοῦ αἰτίου, ὡς Δημοσθ. 7,12 *διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται*, ἀλλ' ἀπὸ τῆς κοινῆς διαλέκτου ἡ τοιαύτη χρῆσις ἐπέξετάθη. Ἐπιστολ. Ἐβρ. 6,7 *τίκτουσα βοτάνην εὐθετορ ἐκείνοις*, δι' οὗ καὶ γιωργεῖται. Ἰωσ. Ῥωμ. Ἀρχ. 9,45 *διὰ τὸ κοῦροι εἶναι ὡσι*. Ἐπιφαν. 1,956 *διὰ τὸ ἐδολογηθῆναι με ἵνα ἐδολογηθῆιν*. Μελαλ. 388 *διὰ τὸ τοὺς ἀέρας ἀλλάζει* κτλ. Ὡς δὲ διὰ ἀντὶ χάριν, ἕνεκα ἀπνευξ, οὕτως ἀντιστρέφως χάριν ἀντὶ διὰ εὐρηται, εἰς παράστασιν δηλ. οὐχὶ τελικοῦ, ἀλλ' ἀναγκαστικοῦ αἰτίου. Πολυβ. 4,6 *πάντων τῶν προειρημένων χάριν*. Μακκ. 1,6,13 *χάριν τούτων εἶδόν με τὰ κακά = διὰ ταῦτα*. Ἡ πρόθεσις διὰ πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους ἴσα δύναται καὶ τῇ περὶ μετὰ γεν. Χρονικ. Πασχῆλ. 590 *εἶπερ αὐτῇ διὰ Μαρκιανὸν = περὶ Μαρκιανοῦ*. Μελαλ. 133 *ἀκούσασα διὰ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα*, 466 *γράψαι Ῥωμαίοις διὰ Σέργιον*. Ἡ χρῆσις αὕτη σφίζεται ἔτι καὶ νῦν.

(*) Ἰδὲ ἀριθ. 4, σελ. 64—66.

Ἀντὶ τοῦ συγκριτικοῦ συνδέσμου ἡ εἶναι ἐν χρῆσει ἐν τῇ κοινῇ διαλέκτῳ ἡ πρόθεσις παρὰ μετὰ αἰτίατ. Ἐπιστολ. Ἐβρ. 3,3 *πλείονος γὰρ δόξης παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται (= ἡ Μωϋσῆς)*, 11,4 *πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάιν προσήνεγκεν*, 12,24 *αἵματι ῤαρτισμοῦ κρείττονι λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ* κτλ.

Τὸ μόριον ἕως παρὰ τοὺς παλαιοὺς ἦτο σύνδεσμος μόνον χρονικός, οὐδέποτε δὲ καταχρηστικὴ πρόθεσις. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ συνώνυμα αὐτῷ μόρια μέχρι, ἄχρι ἐλαμβάνοντο ὡς τε σύνδεσμοι καὶ ὡς προθέσεις, συγχύσεως ἐπιβούσης παρὰ τοὺς μεταγενεστέρους, καὶ τὸ μόριον τοῦτο ὡς πρόθεσις (βλέπ. Λεξικὸν Ρασσω ἐν λέξει ἕως) χρῆσιμον ἐγένετο καὶ συνεδέθη μετὰ τῆς προθέσεως εἰς μετὰ αἰτιατικ., καθὼς καὶ αἱ προθέσεις ἄχρι καὶ μέχρι συνετάσσοντο ἐνίοτε παρὰ τοὺς παλαιοὺς μετ' ἄλλης προθέσεως, ὡς Ξενοφ. Ἀναβ. 5,1,1 *τῇ πορείᾳ τῇ μέχρι ἐπὶ θάλατταν*. Ἐντεῦθεν ἔχομεν Μακκ. 1,16,20 *ἔσθρον ἕως εἰς τοὺς πύργους*, 2,59 *ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελήθη*, ὅθεν τὸ δημῶδες ὡς ἔς τὸν οὐρανὸν κτλ. Ἀλλὰ καὶ ἄλλα μόρια τίθενται ἐνίοτε ὁμοῦ δύο, ἀπὸ τότε (Εὐαγγελ. Ματθ. 16,21), ἀπὸ λέγειν (Ἐπιστολ. Κορινθ. Β', 8,10), ὡς ὅτι (αὐτίθι 11,21 λέγω ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθετήσαμεν), ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ ὡς ἥδιστα ἢ ὅτι ἥδιστα ἐλέγετο ὡς ὅτι ἥδιστα.

Ἴδιον τῆς κοινῆς διαλέκτου εἶναι ἡ χρῆσις ἐπιρηματικῶν διορισμῶν ὅπου μόνη ἡ πρόθεσις ἀρκεῖ. Τοῦτο εἶναι ἑβραϊσμός καὶ εἰσέδου εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν διὰ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο'. Ἐξοδ. 21,16 *ἔρριψε τὸ παιδίον ἐποκάτω μῆς ἐλάτης*. Ψαλμ. 9 *ἵνα τί, Κύριε, ἀγέστηκας μακρόθεν*; Γενεσ. 3,15 *ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικός*. (Ἐκ τούτου τὸ τῆς καθωμιλημένης ἀνάμεισα). Ψαλμ. 107 *ἐπάγω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου*. 148 *τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν*. 43 *ἡ ἐντροπή μου κατεραντίον μου ἐστὶ*. 49 *παραστήσω πρὸ προσώπου σου*. Μακκ. 1,12 *ἐρχομένους ἐξεναντίας*. Ἐπιστολ. Φιλιππ. 2,15 *ἵνα γένησθε ἀμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα μέσον* (κατ' ἄλλην γραφὴν ἐν μέσῳ) *γενεῶς σχολιῶς καὶ διεστραμμένης*. Χρον. Πασχ. 254 *ἐποκάτω τῆς θαλάσσης*. (Πρβλ. Winer Gramm. d. n. Sprach. 439).

Ἀντὶ τοῦ ἀπαρέμφ. ἐν τῇ Διαθήκῃ κείται ὑποτακτ. μετὰ τοῦ ἵνα ἢ ὅριστ. μετὰ τοῦ ὅτι, ὥστε ἔκτοτε ἤρξατο ἀφανιζόμενον τὸ ἀπαρέμφ. Ἴνα μεθ' ὑποτακτ. ἐν τῇ Διαθήκῃ δὲν ἐκφράζει μόνον τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς παρακλήσεως, τῆς ἐπιταγῆς κτλ. Πλείστα τῆς ἀναλύσεως τοῦ ἀπαρέμφ. παραδείγματα ἐκ τῆς Διαθήκης κατέλεξεν ὁ Winer ἐν τῇ Γραμματικῇ αὐτοῦ ἐν σ. 314 κεξ. Τὰ παρακαλῶ ἵνα, δέομαι ἵνα, ἐντέλλομαι ἵνα, καιρός ἐστὶν ἵνα, ὀρίξω ἵνα, ἀξίος ἐστὶν ἵνα, πείθω ἵνα, θέλω ἵνα, πρέπει ἵνα κτλ. εἶναι συνηθέστατα. Καὶ αὐτὸ τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ σκοποῦ ἀνελύθη δι' ὑποτακτ. μετὰ τοῦ ἵνα, Ἐξοδ. 17,2 *ὅς ἡμῖν ὕδωρ ἵνα πίωμεν*. Τὸ

δοκῶ πρὸς τοὺς πλῆκτοις συνετάσσετο ἀπχερμεφάτω, πρὸς δὲ τοὺς μεταγενετέροις ὄριστ. μετὰ τοῦ ὅτι. Εὐαγγελ. Ματθ. 26, 51 ἢ δοκεῖτε ὅτι οὐ δύναμαι; Λουκ. 12, 51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμενι δοῦναι; 13, 2 δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι . . . ἐγένοντο, ὅτι . . . πεπόνθασι. Καὶ τὸ οἶσμαι ἀνελεύθη. Λουκιαν. Λεξιπ. 24 καὶ οἶσθαι ὅτι πρῶτος ἔση αὐτός. Δημ. 24 οἰηθέντος ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς συντρέχει. Ἄλεξ. 265 οἶμαι δ' ὅτι καὶ τοῖς ἐντυγχάνουσι χρήσιμόν τι ἔχειν δοῖται ἢ γραφή. Περιεργον δὲ εἶναι ὅτι, τῆς κανονικῆς τοῦ ἀπχερμεφάτου χρήσεως; ὅσημέραι σπανιωτέρας καθισταμένης, ἢ σόλοικος αὐτοῦ χρήσις ἐν ταῖς πλαγίαις ἐρωτήσεσιν ἀναφάνεται ἀντὶ τῆς ὑποκτικ. ἢ τῆς εὐκτικ. Θεοφαν. 265, 17 ὁ δὲ Χοσρόης ἠπόρει τί δρᾶται (ἀντὶ δράσειε), 435, 5 ἀποροῦντες τί εἴπωσιν πρὸς τοῦτο (ἀντὶ εἴπωσι). Προδρ. 4, 2 οὐκ εἶχον οὐδ' . . . τὸ τί προσαγαγεῖν σοι (ἀντὶ προσαγάγοιμι). Καὶ τὸ τοῦ Εὐαγγελ. Ματθ. 8, 20 οὐκ ἔχει πού τὴν κεφαλὴν κλίνει σόλοικος ἀντὶ κλίνῃ, ὡς καὶ φέρεται ἐν τισὶ κώδιξιν. (Πρβλ. Κ. Κόντον ἐν Γλ. Παρατηρ. σ. 495—499). Ἐκ τῆς ἀναλύσεως ταύτης τοῦ ἀπχερμεφ. ἀπὸ τοῦ 1^{ου} αἰῶνος εἶδε τὸ φῶς καὶ τὸ σὺνήθες θά=θά.λε.ι.ῖ.να, θέ.λε.ι.νά, θέ.νά, θά.

Μ. Γ. ΚΕΦΑΛΑΣ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΕΝ ΔΑΧΟΜΕΝΗ

Ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς Ἄνω Γουινέας καὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ βορείῳ περὶ τῆς ἐν τῇ δυτικῇ Ἀφρικῇ ὁμωνύμου κόλπου, ἐν τῷ τμήματι περίπου ἐκεῖνῳ τῶν ἀκτῶν τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς, ὅπου εἶχαν ἀποτελέσει μικρὸν μετὰ τὸ 1453 τὸ νοτιώτερον ὄριον τῆς πυρετώδους ἐνεργείας τῶν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ πρίγκηπος Ἐρρίκου πορτογάλλων θαλασσοπόρων, πρὸς τὴν χώραν δὲ τῶν Ἀσαντῆ ΒΔ καὶ τὴν ἀκτὴν τῶν ἀνδραπόδων πρὸς νότον, εὐρηται χώρα ἄγνωστος μὲν ἐντελῶς ὑπὸ τὴν χωρογραφικὴν αὐτῆς ἐποψίν, ἀ τε ἀνεξερευνητος τὸ πλεῖστον καὶ μετ' ἀνεξερευνητῶν χωρῶν πρὸς Β γενηζήσονται, πασίγνωστος ὅμως ὡς ἐκ τῶν τελευταίων περιπλοκῶν αὐτῆς μεθ' ἐνὸς τῶν πρωτίστων τῆς Εὐρώπης κρατῶν, μετὰ κράτους, κρατοῦντος ἐν χερσὶ τὰ σκῆπτρα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φώτων.

Ἡ Δαχομένη, πλουσία καθ' ἑαυτὴν χώρα, φύσει εὐφορος εἰς τρόπον ὥστε τὸ ἔδαφος νὰ μὴ ἔχη οὐδὲ τὴν ἐλάχιστην ἀνάγκην λιπάσματος καὶ οὕτω φύσει ὑποδοθηθεὶς τὴν περὶ μέλησιν τοῦ οὐσιώδους γεωργικῆς στοιχείου τῆς κτηνοτροφίας, εἶναι τελεματώδης καὶ ὑγρὰ ἀλλὰ καὶ κατὰ φύσιν συνεπῶς καὶ δασώδης, τῶν δασῶν αὐτῆς περιλαμβανόντων κολοσσιαῖα δένδρα ἐξ ἐνὸς κομποῦ τῶν ὁποίων ἀποβαίνει δυνατὴ ἢ κατασκευὴ μονοξύλου, χωροῦντος 60—70 προσώπων αἰ ὑψικέρηνοι αὐτοφρεῖς μανόλιξι, μετὰ τῶν δίκην

λευκῶν περιστερῶν ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν ἀπείρων λευκῶν μυροβόλων ἀνθέων διαχέουσι μεθυστικὰ ἀρώματα, ἄτινα ὁμοῦ μετὰ τῶν ἐκ τῶν ἀπείρων πορτοκαλλεῶν καὶ λεμονεῶν καὶ πλείστων ἄλλων παραπλησίων δενδρουλλίων διαχουμένων μύρων, βαλσαμώδη τὸν ἀέρα καθιστῶντα, μυρορρυτον καὶ θαλερὰν τὴν ὅλην χώραν ἀπεργάζονται. Φοίνικες καὶ βανάναι καὶ γεώμηλα καὶ πέπωνες καὶ πλείσθ' ὅσα ἄλλα πρόχειρον παρέχουσι τροφήν τοῖς Δαχομαίοις, οἵτινες ἐπ' ἐλάχιστον γινώσκουσι τὴν κρεοφαγίαν καὶ οἵτινες ὡς κύριον ἐνασχόλημα ἔχουσι τὴν διὰ τῆς γεωργίας ὑποδοθήσιν μόνον τῆς μεγάλῃς παραγωγικότητος τῆς χώρας αὐτῶν, τὴν διεξκαγγὴν τοῦ μόνου αὐτῶν ἐμπορίου τοῦ φοινικελαίου, τὴν ὑφαντικὴν, χρησιμοποιοῦντες τὸν ἐν τῇ χώρῃ φυόμενον βάμβακα πρὸς ὕφανσιν ὑφασμάτων δι' ἰδίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρῆσιν, ὑφασμάτων, εἰς ἃ κατὰ προτίμησιν τὸ κυκνοῦν καὶ τὸ ἐρυθρὸν δίδουσι χροῶμα καὶ τὰ τοιαῦτα ἄλλ' οὐδ' ἐν ταῖς μεταλλουργικαῖς ὑστεροῦσι τέχναις διότι καὶ ὡς δεξιοὶ χρυσοχοοὶ περιγράφονται καὶ ὡς ἐπιτήθειοι σιδηροουργοί. Ἄν ἤδη προσθέσωμεν εἰς ταῦτα καὶ τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα τῶν Δαχομαίων, γνησίων μαύρων, βραχυσῶμων, ρωμυλέων, θαρραλέων, καρπερικῶν, ἀκαμάτων καὶ εἰς ἄκρον εὐκινήτων, ἀλλὰ καὶ δολίων μετ' ἰδιαζούσης δὲ πρὸς τὸ κλέπτειν τάσεως, φετιχιστῶν δὲ τὸ θρησκειμα καὶ ἥμιστα ὑπὸ κοινωνικὴν ἐποψίν προσηγμένων, ἀντὶ ἐνδυμασίας τὴν ὅσφιν μόνην περιζωννύοντων, ἐν οὐδενὶ δὲ τιθεμένων, τάς γυναίκας, ἃς δι' ἀγορᾶς μόνης προσκτώνται, ὅν τρόπον καὶ εἰς οὐδὲν λογιζέται ἡ ζῶη καὶ περιουσία αὐτῶν πρὸ τῆς θελήσεως τοῦ υπερτάτου αὐτῶν ἄρχοντος, ἂν ταῦτα λοιπὸν προσθέσωμεν ἡμιτελῆ καὶ πάλιν θὰ ἔχωμεν αὐτῶν εἰκόνα, ἣτις συμπληρωθήσεται μόνον διὰ τῆς προσθήκης καὶ τοῦ κυριωτέρου στοιχείου τῆς βαρβαρότητος αὐτῶν. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶναι τὸ τοῦ αἰσθημάτων τῆς σκληρότητος καὶ θηριωδίας, οἷον καταφάνεται ἐν ταῖς ἀνθρωποθυσίαις, ταῖς ἀνθρωπίνους ταύταις ἐκατόμβαις, αἵτινες θεωροῦνται παρὰ τοῖς Δαχομαίοις ὡς ἡ μόνη ἐμπρέπουσα τιμὴ κατὰ τὸν θάνατον ἀτόμου, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τοιούτων θυμάτων ἀξίαντος ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑπὲρ οὗ θυσιασθήσονται νεκροῦ. Ἐπόμενον λοιπὸν ἦτο ὅτι εἰς τρισχιλίαις πολλαῖς ἀνέρχοντι αἱ τοῦ βασιλέως σύζυγοι, ἀφοῦ εἴθισται αἱ πλείστα τῶν συζύγων τούτων νὰ θυσιαζῶνται κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ πρὸς τιμὴν τοῦ μεταστάντος. Ἄλλως οὐδεμίαν ἐπίσημον παρέρχεται τελετὴ ἄνευ ἀνθρωποθυσίας. Ὅπόσον δὲ τέρπεται ὁ Δαχομαῖος ἐν τῷ βδελυκτῷ τούτῳ θεάματι τῆς τοῦ ὁμοίου καὶ πλησίον αὐτῷ ἐξοντώσεως, τεκμήριον αὐτῆ αὐτῆ ἢ διακόσμησις τῶν τοῦ ἀνακτόρου τοίχων δι' ἀνθρωπίνων κεφαλῶν ὡς καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἐκ κρανίων πίνει ὕδωρ ὁ βασιλεὺς, ᾧ τινὶ οἱ αὐλικοὶ καὶ λοιποὶ ἐν στάσει, πληρέστατα πρὸς τὴν ἀγριότητα αὐτῶν ἀνταποκρινόμενῃ, τετραποδίζοντες καὶ ἔρποντες μόνον προσπελάζουσιν.